

•TRAVEL•

ตะลอนทัวร์ บางกระดี่

ณ ชุมชนมอญบางกระดี่
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ชุมชนมอญ บางกระดี่

การตั้งถิ่นฐานของ “ชาวมอญ” ที่บ้านบางกระดี่ แขวง
แสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานครนั้น ไม่มีหลักฐาน
ที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเหมือนการอพยพ
ของชาวมอญในชุมชนอื่นๆ แต่ตามตำนานเล่าต่อกันมาว่า
“ชุมชนมอญบางกระดี่” เดิมตั้งอยู่บริเวณ “คลองเลนเปน”
ห่างจากชุมชนปัจจุบันไปทางตะวันออกประมาณ 1 กิโลเมตร

โดยคนกลุ่มแรกที่มาตั้งถิ่นฐานอยู่ คือ ทหารมอญจาก
หงสาวดีที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในสมัยรัชกาลที่ 2
ต่อมาได้ย้ายวัดและอพยพผู้คนมาอยู่ที่ “ปากคลอง
กระดี่น้อย” แทน เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์มากกว่า
และด้วยเหตุผลนี้เองชาวมอญจากพระประแดง จังหวัด
สมุทรปราการและจังหวัดนนทบุรี จึงเริ่มอพยพเข้ามา
ตั้งถิ่นฐานทำมาหากิน ประกอบอาชีพเย็บจาก ตัดฟืน
ทำประมง และทำนาในเวลาต่อมา

แม้ว่าวันเวลาจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงใด ชาวชุมชนมอญ
บางกระดี่ก็ยังคงความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและ
วัฒนธรรมอันดี และยังคงสืบสานอนุรักษ์เอาไว้อย่าง
เหนียวแน่นไม่ให้เลือนหายไปตามกาลเวลา

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมอญ บางกระดี่

ก่อตั้งในปี พ.ศ.2538 โดย “คุณธวัชพงศ์ มอญตะ” ประธานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมอญ บางกระดี่ ที่ได้แรงบันดาลใจจากการที่คนภายนอกเข้ามากว่านซื้อของเก่าแก่โบราณในชุมชน คุณธวัชพงษ์จึงมีแนวคิดที่จะอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้ด้วยการใช้พื้นที่บริเวณใต้ถุนบ้านและบริเวณศาลาริมน้ำจัดตั้งเป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

ที่นี่มีการจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องจักสานพื้นบ้าน เครื่องดนตรีมอญ พระพุทธรูป และเสลี่ยงสำหรับอันเชิญพระพุทธรูปในพิธีหิงส์แบบมอญ รวมทั้งมีการจัดแสดงภาพถ่ายงานพิธีกรรมต่างๆ ที่มีลักษณะเฉพาะของชาวมอญ เพื่อเก็บเป็นข้อมูลให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาหาความรู้

ด้วยการบริหารจัดการที่ดีเยี่ยม ในปี พ.ศ.2550 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมอญ บางกระดี่ จึงได้รับ “รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards)”

วัดบางกระดี่

“วัดบางกระดี่” ศูนย์กลางในการประกอบพิธีกรรมและกิจกรรมของชุมชน พระสงฆ์ชาวมอญที่จำพรรษาอยู่ที่วัดแห่งนี้ มีการรักษาระเบียบวินัยสงฆ์อย่างเคร่งครัด และสวดมนต์เป็น “ภาษามอญ” ที่แปลมาจากบทสวดภาษาบาลี

รูปแบบศิลปกรรมที่วัดแห่งนี้มีการผสมผสานรูปแบบของไทยมอญ และจีน เข้าด้วยกัน ซึ่งลักษณะงานศิลปกรรมที่ปรากฏนั้นมีลักษณะงานคล้ายกับที่ “วัดทรงธรรม” อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จึงมีการตั้งข้อสันนิษฐานว่าน่าจะสร้างร่วมสมัยหรือใกล้เคียงกับวัดทรงธรรม ซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ 4

บ้านตะแยมอญ

“ตะแยมอญ” คือ คำเรียกกองคนตรีพื้นบ้านของชาวมอญในประเทศไทย คำว่า “ตะแยม” นั้นมาจากคำว่า “ตะเหยท” เป็นภาษามอญแปลว่า “ขับร้อง” ภายหลังมีการเรียกชื่อที่เพี้ยนไปจนกลายเป็นคำว่า “ตะแยม” อย่างเช่นในปัจจุบัน

“คณะหงส์ฟ้ารามัญ” วงตะแยมอญแห่งบ้านบางกระดีมี “คุณลุงกัลยา ปุงบางกระดี” เป็นหัวหน้าคณะ การแสดงของวงตะแยมอญคล้ายกับลำตัดหรือเพลงฉ่อยพื้นบ้านของไทย โดยจะบรรเลงดนตรีและมีชายหญิงร้องเพลงโต้ตอบกันพร้อมรำรำประกอบ เนื้อหาของบทเพลงที่ร้องกันนั้นมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา คติสอนใจง่ายๆ หรือเป็นการเกี่ยวพาราตีระหว่างชายหญิง

เครื่องดนตรีของวง “ตะแยมอญ” ประกอบด้วย จะเข้ (จะเข้) ที่คุณลุงกัลยานำไม้มาแกะขึ้นรูปด้วยตนเอง ปุงตัง (เป็งมาง) อะโลด (ขลุ่ย) หะเด (ฉิ่ง) และโกรเจกป็อย (ซอสามสายมอญ) ซึ่งเป็นซอที่มีหน้าตาเหมือนไวโอลินแต่ทำทางการเล่นเหมือนซอธรรมดา ซึ่งสร้างความแปลกตาและมีเสียงที่ไพเราะน่าสนใจ

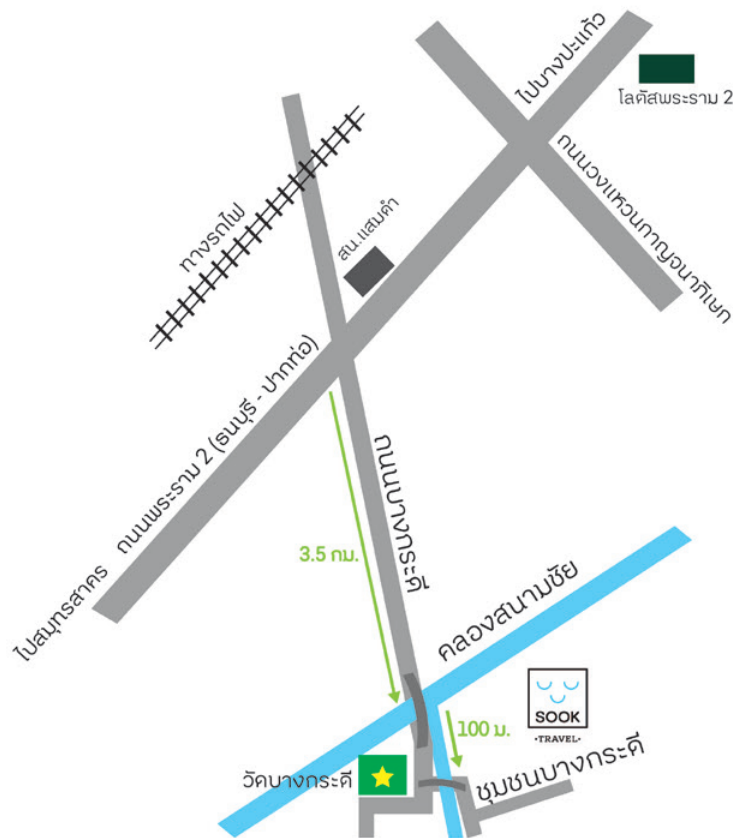
Tips

สะบ้ามอญ

การเล่น “สะบ้ามอญ” คือการเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวได้พบปะใกล้ชิดกันในช่วงเทศกาลต่างๆ ภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่ โดยในวันงานชาวบ้านต่างพร้อมใจกันมาช่วยจัดเตรียมสถานที่ และร้องรำทำเพลงกันเป็นที่สนุกสนาน ซึ่งเป็นหนึ่งในกุศโลบายของชาวบ้านเพื่อให้ผู้คนอยู่ในศีลธรรม และเป็นการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมนั่นเอง

การ เดินทาง

- จากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ นั่งรถเมล์สาย 140 ลงหน้าโลตัสพระราม 2 จากนั้นต่อรถสองแถว (ราคา 7 บาท) หรือรถแท็กซี่ (ประมาณ 70 - 80 บาท)
- จากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ใช้ทางพิเศษศรีรัช เข้าเส้นบางโคล่ - ดาวคะนอง ใช้ทางออก 2 - 14 เข้าสู่ดาวคะนอง ตัดเข้าทางพิเศษเฉลิมมหานคร เบี่ยงขวาเล็กน้อยเข้าสู่ถนนหมายเลข 35 ใช้ทางออกเข้าสู่ “บางกระดี่”

•TRAVEL•

